

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ: Ο
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΓΚΝΕΡ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ
ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΠΕΤΟΒΕΝ

Κυριάκος Ορθοδόξου

Λεμεσός 2025

Πνευματικά δικαιώματα

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Copyright © Κυριάκος Ορθοδόξου, 2025

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διατριβή εξετάζει το εθνικιστικό ταξίδι του Wagner μέσω της μουσικής, με αφορμή το έργο του Beethoven. Εστιάζει την έρευνα της στο Ρομαντισμό και τον Εθνικισμό, όπως εμφανίζεται στη Γερμανία από την Γαλλική Επανάσταση μέχρι την γερμανική ενοποίηση του 1871. Διερευνάται, επίσης, ο ρόλος της μουσικής υπό τις νέες μουσικο-αισθητικές προϋποθέσεις που διαμορφώθηκαν κατά τον 19ο αιώνα υπό τους όρους της απόλυτης μουσικής, όπως και η λειτουργία της μουσικής στο πλαίσιο διαμόρφωσης της γερμανικής εθνικής ταυτότητας

Λέξεις Κλειδιά: Ρομαντισμός, Μουσικός εθνικισμός, Γερμανία, Ρίχαρντ Βάγκνερ, Μπετόβεν

ABSTRACT

This thesis examines Wagner's nationalist journey through music, inspired by Beethoven's work. It focuses on Romanticism and Nationalism, as it appears in Germany from the French Revolution to the German unification of 1871. It also explores the role of music under the new musical aesthetic conditions, that were formed during the 19th century under the terms of absolute music, as well as the function of music in the context of the formation of German national identity.

Key words: Romanticism, Musical Nationalism, Germany, Richard Wagner, Beethoven

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iii
ABSTRACT	iv
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	vi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η έννοια της μουσικής, το μουσικό έργο και η ρομαντική υπερβατικότητα ..5	
1.1 Από τον Διαφωτισμό στον Ρομαντισμό – το φιλοσοφικό-ιδεολογικό περιβάλλον στην Ευρώπη, στον μακρύ 19ο αιώνα	5
1.2 Ο ρόλος της μουσικής στον ανθρώπινο βίο από την Αρχαιότητα στον Διαφωτισμό	15
1.3 Μουσικός Ρομαντισμός: Ρομαντική υπερβατικότητα και αυτονόμηση της μουσικής ...	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η μουσική από τον πρώιμο στον ύστερο Ρομαντισμό: το έργο του	
Beethoven	41
2.1 E.T.A. Hoffmann: μια ρομαντική οπτική στο έργο του Beethoven	41
2.2 Το έργο του Beethoven μεταξύ απόλυτης και προγραμματικής μουσικής	51
2.3 Wagner εναντίον Hanslick	59
2.4 Richard Wagner για τη «Γερμανικότητα» στο έργο του Beethoven	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μουσική και Εθνικισμός – η περίπτωση της Γερμανίας	73
3.1 Η Γερμανία: από την αυτοκρατορία στο «έθνος-κράτος»	73
3.2 Ο ρόλος της μουσικής στην εδραίωση της γερμανικής εθνικής ταυτότητας:	
<i>Οι Αρχιτραγουδιστάδες της Νυρεμβέργης</i>	79
3.3 Ο Richard Wagner και η ηγεμονία της γερμανικής μουσικής	90
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	99
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	102

